

Vlaams
Parlement

vergadering **C167 – WON12**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie

van 28 maart 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Dirk de Kort tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de gevolgen van de vernietiging van artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2011 tot wijziging van diverse bepalingen van het kaderbesluit Sociale Huur - 1073 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Mercedes Van Volcem tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de Community Land Trust (CLT) - 1145 (2012-2013)	6
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de gevolgen van de hervormingsplannen van Eandis - 1168 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het toekomstplan van Eandis om de distributie van elektriciteit en aardgas te hervormen - 1206 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de toekomst van het distributienetbeheer in Vlaanderen - 1219 (2012-2013)	9
Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de discrepantie tussen de antwoorden van de ministers Vandeurzen en Van den Bossche over de begeleiding van minderjarige jongeren die een sociale woning bewonen - 1234 (2012-2013)	20
Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de levensgevaarlijke gevolgen van het tekort aan financiële middelen van de sociale huisvestingsmaatschappijen - 1245 (2012-2013)	23

■

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van de heer Dirk de Kort tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de gevolgen van de vernietiging van artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2011 tot wijziging van diverse bepalingen van het kaderbesluit Sociale Huur - 1073 (2012-2013)

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Minister, artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2011 tot wijziging van diverse bepalingen van het kaderbesluit Sociale Huur bepaalt dat de kandidaat-huurder zijn voorkeur enkel kon beperken op basis van een aantal criteria: financiële draagkracht, gezondheidsredenen, fysieke mobiliteit, bereikbaarheid van school, werk, sociaal en familiaal netwerk, en tot slot het verlenen of ontvangen van mantelzorg.

Als de kandidaat-huurder zijn voorkeur beperkt met toepassing daarvan, moet hij dat ook motiveren. De verhuurder kan de voorkeur van een kandidaat-huurder weigeren als hij oordeelt dat niet wordt voldaan aan een van de vermelde criteria.

In zijn arrest van 18 februari 2013 oordeelt de Raad van State dat de hoger vermelde bepaling de keuze met betrekking tot het gewenste type van woning te verenigen tot een keuze op grond van de in de bestreden bepaling omschreven criteria, de door de Vlaamse Wooncode principieel gewaarborgde vrije keuze van de kandidaat-huurder beperkt. De Raad van State heeft bijgevolg het betreffende artikel vernietigd. Dat heeft aanzienlijke gevolgen voor de werking van sociale huisvestingsmaatschappijen. Aanvragen die worden ingediend en behandeld op basis van die regel, komen immers in een toestand van rechtsonzekerheid terecht.

Minister, welke conclusies trekt u als minister uit dit arrest? Betekent dit dat sociale huisvestingsmaatschappijen die hun intern reglement reeds hadden herzien, dat weer ongedaan moeten maken? Welke gevolgen heeft het arrest voor de kandidaat-huurders die hun aanvraag voor een sociale huurwoning afgewezen zagen wegens het niet voldoen aan de bepalingen van het vernietigde artikel 3 van het besluit van 30 september 2011? Moeten of kunnen zij hun kandidatuur opnieuw stellen?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Beide organisaties zijn lid van de Vlaamse Woonraad. Op 14 juli 2011 heb ik de Woonraad verzocht een advies uit te brengen over het voorontwerp. In dat voorontwerp was het omstreden artikel ook opgenomen. Ik heb het advies ontvangen op 1 september van datzelfde jaar. De Woonraad erkent daarin het probleem van een al te inperkende aanvraag zonder daadwerkelijke kans op toewijzing van een sociale huurwoning, maar is wel van mening dat het uitoefenen van het recht op wonen inherent een voldoende individueel keuzerecht moet blijven inhouden.

In een apart schrijven van 30 augustus 2011 aan mijn kabinet heeft het Vlaams Overleg Bewonersbelangen (VOB) – het huidige Vlaams Huurdersplatform (VHP) – zijn eigen standpunt kenbaar gemaakt. Dat is dus een standpunt, los van de geformuleerde consensus van de Vlaamse Woonraad, of zo leek het toch. Het VOB stelt dat de regeling een zware inperking van de keuzevrijheid inhoudt en daardoor neerkomt op een uitholling van het decretaal gegarandeerde keuzerecht en derhalve strijdig zou zijn met het decreet waaraan het behoorde uitvoering te geven. Bovendien vonden ze het ongehoord dat de Vlaamse Regering de kandidaat-huurders, die tot een maatschappelijk kwetsbaar publiek behoren, een formele en materiële motiveringsplicht zou opleggen. Tot slot waarschuwde het VOB voor een restrictieve opsomming van de criteria, die de facto tot een uitsluiting van toewijzing van een sociale huurwoning zou kunnen leiden.

Het advies en de brief zijn bekeken in de meerderheid, en na politiek overleg werd besloten om toch door te zetten en de voorgenomen wijziging aan artikel 10 van het kaderbesluit te handhaven.

En dan was er dus het fameuze arrest van 18 februari 2013, een arrest dat bovendien onmiddellijk in werking treedt. De vernietiging houdt in dat de wijziging van 30 september 2011 moet worden beschouwd als onbestaande, wat concreet betekent dat iedere keuzebeperking op basis van dat artikel niet rechtsgeldig is. De vernietiging werkt retroactief. Gelet op de inwerkingtreding op 5 december 2011, geldt dat bijgevolg voor iedere nieuwe inschrijving vanaf die datum, of iedere kandidaat-huurder die sinds die datum zijn keuze heeft aangepast.

Op 26 februari 2013 heeft het agentschap Wonen-Vlaanderen contact opgenomen met de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) met de vraag om de sociale huisvestingsmaatschappijen en de verhuurkantoren in te lichten over het arrest. Het Vlaams Woningfonds en de lokale besturen die ook als sociaal verhuurder optreden, werden iets later, op 1 maart 2013, ook op de hoogte gesteld.

Het arrest impliceert dat het vroegere artikel 10 van het kaderbesluit opnieuw toegepast moet worden. Dat betekent concreet dat iedere kandidaat-huurder het type en de ligging van de woningen kan aangeven waarvoor hij een toewijzing wil, zonder dat te motiveren. Dat betekent echter niet dat de kandidaat naar eigen denken zijn keuze mag beperken, zoals sommigen nu vrezen. Het betekent nog steeds dat de voorkeur van de kandidaat niet mag leiden tot een te beperkte keuze. Dat is natuurlijk af te toetsen door de verhuurder, zoals dat ook vroeger was.

Als de verhuurder kennelijk van oordeel is dat die beperkte keuze ertoe leidt dat een toewijzing vrijwel onmogelijk wordt, dan kan hij die voorkeur weigeren, ook als die voorkeur een kennelijk te beperkt aandeel van het patrimonium betreft. Als een kandidaat-huurder daarmee niet akkoord gaat, kan hij nog altijd verhaal aantekenen bij de toezichthouder. Op dat moment wordt nagegaan of die keuze te beperkt was, maar in het overgrote deel van de gevallen zul je hebben wat je vroeger had, namelijk een kandidaat-huurder die komt uitleggen waarvoor hij graag in aanmerking komt. Een verhuurder vindt dat dan billijk, of zegt dat hij de keuze iets ruimer moet omschrijven. In een gesprek zal men dan tot een consensus komen.

De vernietiging houdt in dat de keuzebeperking, zoals opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering als onbestaande moet worden beschouwd, maar wat betekent dat concreet voor mensen die zich hebben ingeschreven sinds die bewuste datum of die hun keuze hebben aangepast? Wel, het betekent dat de keuzebeperking die werd opgelegd, onwettelijk is en dat iedere kandidaat-huurder die zich benadeeld heeft gevoeld, zich kan wenden tot zijn verhuurder om dat te bespreken. Als de kandidaat-huurder kan aantonen dat zijn rechten zijn geschonden, kan hij ook vragen dat bepaalde handelingen ongedaan worden gemaakt.

Stel dat iemand door dat artikel in het decreet zijn keuze minder beperkt mag omschrijven dan hij of zij had gewenst, en dat hij in de vroegere regeling de toelating had gekregen om die keuze beperkter te omschrijven, en dat hij daardoor al eens een toewijzing heeft geweigerd, dan zou hij die geweigerde toewijzing ongedaan moeten maken zodat hij nog eens kan weigeren alvorens hij definitief moet aanvaarden, op straffe van het verliezen van zijn plaats op de lijst.

A fortiori, stel dat iemand twee keer een woning heeft geweigerd en het aanbod van de woning spruit voort uit de ruimere keuzeomschrijving die de kandidaat-huurder heeft moeten formuleren wegens het artikel in het decreet, dan zul je de definitieve verwijdering van de lijst ongedaan moeten maken en opnieuw met de huurder overeenkomen wat een billijke omschrijving is van de keuze.

Heel concreet betekent dat dat een huisvestingsmaatschappij zelf mag kiezen hoe ze er verder mee omgaat, als men maar op gepaste wijze gevolg geeft aan het arrest. Ik zie twee

mogelijkheden. De ene is misschien wat omslachtig, maar kan natuurlijk. Dat is dat iedereen die zich heeft aangemeld sedert die datum, als volgt wordt aangeschreven: “We hebben u gezegd hoe u uw keuze kon beperken. Die regel bestaat niet meer en dat betekent dat als u ontevreden zou zijn over de omschrijving van uw keuze, u een nieuw gesprek met ons kunt aangaan.” Je kunt daarin niet beloven dat hij een heel andere keuze zal mogen omschrijven. Je moet nog altijd samen een afweging maken, maar wel een andere afweging dan de afweging die op basis van het artikel in het decreet is gebeurd.

De tweede mogelijkheid is een praktische mogelijkheid, zeker voor maatschappijen met veel cliënten. Je schrijft de mensen aan van wie je kunt inschatten dat de kans dat ze al benadeeld zouden zijn, reëel is, namelijk de mensen die al een toewijzing hebben geweigerd of die geschrapt zijn – dat zullen er nog niet zoveel zijn – en je zegt: “Let op, u hebt een keer geweigerd, maar de wijze waarop de keuze was omschreven, is gebaseerd op een artikel dat niet meer bestaat. U kunt met ons een gesprek aangaan om te zien of uw keuze anders moet worden omschreven en of uw weigering desgevallend ongedaan moet worden gemaakt.” Ook hier geldt a fortiori dezelfde redenering als voor de schrapping.

In dat geval zou u iedereen die u in de toekomst aanschrijft met een voorstel tot toewijzing, ingeval u ze nu niet allemaal aanschrijft, ook meteen kunnen laten weten dat, mochten ze willen weigeren en de keuze anders willen omschrijven, daarvoor een mogelijkheid bestaat. Op dat moment zou die eerste weigering niet meetellen. Dan zit daar een uitnodiging in om zich te wenden tot de huisvestingsmaatschappij op het moment dat men dat eerste aanbod krijgt. Voor heel wat mensen zal dat aanbod wellicht prima zijn, maar de mensen die weigeren, zullen wellicht naar het kantoor komen en hun aanbod in samenspraak met de verhuurder anders trachten te omschrijven.

Dat zijn heel werkbare manieren. Ik heb aan de VMSW gevraagd een omzendbrief te maken – die is nu klaar –, om uit te leggen aan de maatschappijen hoe ze volgens mij op een praktisch werkbare manier een antwoord kunnen bieden op dat arrest. Als een huisvestingsmaatschappij daar op een andere wijze mee wil omgaan, dan kan dat, zolang het maar een correcte wijze is om uitvoering te geven aan het arrest.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Minister, ik dank u voor het verduidelijken van de gevolgen van het arrest van de Raad van State. U geeft aan dat er toch nog een mogelijkheid is om de keuze te beperken. Onze fractie heeft deze kwestie onder uw aandacht gebracht omdat we ons bewust moeten zijn dat het aantal sociale woningen beperkt is en dat de overheid een antwoord moet proberen te bieden op de woonnood van bepaalde bevolkingsgroepen. Soms komt het weigeren van het aanbod van de woning heel willekeurig over.

Het is ook niet neutraal ten opzichte van de maatregel die u zelf hebt ingevoerd, voor mensen die langer dan vijf jaar op een wachtlijst staan en die een huurpremie ontvangen. Meer mogelijkheden om een woning te weigeren, betekent ook dat meer mensen langer op die wachtlijst dreigen te staan en dat er ook meer huurpremies zullen moeten worden uitbetaald.

Ik dank u dat u ook overleg hebt gepleegd met de VMSW en dat er een verduidelijking zal komen via een omzendbrief aan de verschillende sociale huisvestingsmaatschappijen.

Minister Freya Van den Bossche: Het is een motivering die u zelf kunt gebruiken als huisvestingsmaatschappij, namelijk dat de keuze dermate wordt beperkt dat een redelijke kans op toewijzing onbestaande wordt. Die motivering kunt u inbrengen om ervoor te zorgen dat men zich niet louter zou inschrijven voor een sociale woning opdat men vijf jaar later een huurpremie zou ontvangen. Men moet de keuze natuurlijk zo omschrijven dat er een redelijke kans op toewijzing is. Dat zal door de ene huisvestingsmaatschappij anders worden geïnterpreteerd dan door de andere. Het hangt af van het patrimonium. Het biedt de huisvestingsmaatschappij in elk geval de mogelijkheid om dat te voorkomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

**Vraag om uitleg van mevrouw Mercedes Van Volcem tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de Community Land Trust (CLT)
- 1145 (2012-2013)**

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Minister, in Brussel is vorige week de eerste Community Land Trust (CLT) van het Europese vasteland voorgesteld. Het wordt als een alternatief voor sociale woningbouw naar voren geschoven, waarbij woningen op gemeenschapsgrond worden gebouwd. Het eerste project van de CLT, een gebouw in Anderlecht voor negen gezinnen, heeft van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering 600.000 euro subsidies ontvangen. Na vier jaar voorbereidingswerk is de Brusselse CLT sinds kort officieel erkend. De eerste appartementen zouden eind 2014 klaar moeten zijn.

Dit is een uit de VS overgewaaid systeem om betaalbare woningen te bouwen. Mensen met een laag inkomen kunnen een woning kopen. De bouwgrond onder hun woning blijft evenwel eigendom van een gemeenschap. Door de dure bouwgrond uit de woningprijs te halen, kunnen de maandelijkse afbetalingen tot een derde van het inkomen van de kopers worden beperkt. Het grote voordeel ten opzichte van bestaande systemen voor sociale woningbouw is dat de woningen ook bij herverkoop goedkoop blijven. De CLT, die door de woningeigenaars, de buurtbewoners en de overheid wordt beheerd, blijft eigenaar van de bouwgrond. Dit experiment, dat in het verleden ook al eens door mevrouw Vogels naar voren is geschoven, is zeer interessant.

In haar antwoord op een schriftelijke vraag heeft de minister verklaard dat het Departement Werk en Sociale Economie (WSE) in een subsidie van 100.000 euro voorziet voor de realisatie van een haalbaarheidsstudie met betrekking tot een CLT-project in Gent, meer bepaald in Sint-Amandsberg. Samenlevingsopbouw Gent en vzw SIVI, een organisatie die aan armoedebestrijding doet, slaan hiervoor de handen in elkaar.

Minister, kunt u in verband met het CLT-project te Gent een stand van zaken geven? Geven bepaalde bevindingen in verband met dit project aan dat bepaalde aspecten van de wetgeving moeten worden aangepast om een gemakkelijker realisatie mogelijk te maken? Zo ja, om welke aspecten gaat het?

Ondersteunt u ook elders projecten? U hebt Gent niet enkel een subsidie in verband met huren verleend, maar blijktbaar ook een subsidie voor dit project. Ik vind dat u uw eigen stad nogal bevoordeelt.

Zult u in de toekomst nog gelijkaardige projecten stimuleren? Het bevoordelen van dergelijke projecten houdt het risico in dat enkelingen een groot voordeel wordt toegekend en vele anderen in de kou blijven staan. Hoe staat u hiertegenover? Wat is uw visie hierop?

Ziet u dit systeem als een waardig alternatief voor de bouw van sociale woningen? Kunt u met betrekking tot de kostprijs en de doorlooptijd het verschil met de bouw van sociale woningen duiden?

Welke doelgroep tracht u met dergelijke projecten te bereiken?

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Voorzitter, volgens mij kan mijn fractie dergelijke projecten zeker en vast ondersteunen. Op deze manier wordt immers het aanbod aan betaalbare woningen verhoogd.

Het is natuurlijk ook van belang erop te wijzen dat de grond, die een belangrijk onderdeel van de kostprijs vormt, op deze manier niet wordt doorverrekend. De gemeenschap moet die grond echter op een bepaald moment wel aankopen. De vraag is of de minister in de toekomst dan ook meer budgettaire middelen voor dergelijke projecten wil uittrekken.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, dit is geen project dat vanuit het budget voor Wonen wordt gesubsidieerd. Deze subsidie is afkomstig uit het beleidsdomein Sociale Economie. Ten gevolge van de oproep voor coöperatief ondernemen uit 2011 is een haalbaarheidsstudie voor een CLT goedgekeurd. De subsidie bedraagt 100.000 euro.

De haalbaarheidsstudie heeft het product en de doelgroep afgebakend. Er is een juridische analyse van de splitsing van grond- en woningeigendom en van de organisatieontwikkeling uitgevoerd. Er is een financiële analyse uitgevoerd. Er is een operationeel plan uitgewerkt. De studie, die in oktober 2012 is afgerond, biedt een algemeen kader en antwoorden op organisatorische, juridische en financiële vragen met betrekking tot de oprichting van een CLT.

De effectieve oprichting van een CLT heeft natuurlijk niets met onze bevoegdheid voor sociale economie te maken. Deze subsidie heeft betrekking op een blauwdruk, een handleiding voor mensen of overheden die het initiatief willen nemen of eraan denken een CLT op te richten.

Uit de haalbaarheidsstudies blijkt dat de regelgeving inzake het woonbeleid een aantal knelpunten voor de realisatie van CLT's bevat. Het gaat onder meer om de toewijzingsregels binnen de sociale huisvesting. Die regels bemoeilijken de samenwerking met een sociaal verhuurkantoor of een sociale huisvestingsmaatschappij. Er is ook onduidelijkheid over de mogelijkheden voor de bewoners van een CLT-project om een beroep op de individuele steunmaatregelen te doen.

Ik ben zeker van plan ook elders CLT's te ondersteunen. Ik ben een vraag ontvangen van de Intergemeentelijke vereniging voor ontwikkeling van het Gewest Mechelen en Omgeving (IGEMO), een intercommunale uit de streek van Mechelen en Lier. IGEMO zit niet in het stadium van de theoretische studie, maar wil werkelijk tot een oprichting overgaan.

Dit zou vanuit het woonbeleid interessant kunnen zijn. Alvorens we in de regelgeving rekening met dergelijke initiatieven moeten houden, moeten we op basis van een aantal proefprojecten en experimenten nagaan wat de specifieke voor- en nadelen zijn. Volgens mevrouw Van Volcem zijn er allicht ook nadelen. Ik wil dat niet betwisten. De vraag is wat de voor- en nadelen zijn. Wat zal het kosten? Wat zullen de opbrengsten zijn? Hoe moet dit worden georganiseerd?

Ik wil zeker dergelijke projecten faciliteren. Het project van IGEMO bestaat eruit een coöperatieve vennootschap op te richten. Het kapitaal zal door middel van aandelen worden opgebouwd. Die aandelen worden aan de toekomstige bewoners en aan derden verkocht. IGEMO komt het voorstel binnen enkele weken concreet toelichten. Ik kan de finesses nu nog niet uitleggen. Uit wat ik heb gelezen, meen ik te mogen afleiden dat het om een vrij realistisch project gaat. Indien dit ook uit de toelichting zou blijken, zal ik nagaan of IGEMO in aanmerking komt voor een subsidiëring vanuit het beleidsdomein Wonen.

Het zou zeker interessant zijn na te gaan op welke manier de overheid in de huidige fase CLT's kan faciliteren. Een andere vraag is of de overheid dit moet doen. Als de overheid dit moet faciliteren, moet dit dan enkel door de regelgeving aan te passen of moeten we die CLT's ook financieel ondersteunen? Ik ben er, in alle eerlijkheid, nog niet uit of de overheid ook met betrekking tot de financiële ondersteuning van dergelijke initiatieven een rol te spelen heeft. Dit is misschien niet het geval.

Het spreekt voor zich dat het belangrijk is op verschillende manieren aan het betaalbaar wonen te werken. Ook overheden willen hiervoor steeds vaker andere instrumenten inzetten. Ik verwijs in dit verband naar onze studies in verband met erfpacht en opstalrecht. We willen op dat vlak meer mogelijkheden bieden. Het zou in de eerste plaats onze rol moeten zijn faciliterend op te treden.

We moeten van alles mogelijk maken. We moeten ingaan op elk goed initiatief. Of we alles moeten subsidiëren, is een andere vraag. We moeten de opportuniteiten afwegen. Als goede huisvader moeten we altijd de kosten afwegen tegenover de baten. Ik merk dat u zich daar zorgen over maakt. Ik zal daar een beter antwoord op kunnen geven als er een aantal projecten effectief van start zijn gegaan. Dan zullen we kunnen zien welke baten staan tegenover welke kosten.

Wat de regelgeving betreft, wil ik in een eerste fase absoluut al faciliterend optreden en subsidies verstrekken om projecten mogelijk te maken. Waar de projecten ook vandaan komen, ze zijn welkom als ze degelijk zijn. Ik subsidieer een project in Gent. Ik vind het flauw dat daar telkens commentaar op komt. Ik hoop dat er iemand in Brugge weldra een project wil starten, ik zal het onmiddellijk subsidiëren. Maar dan zult u zeggen dat ik dat doe omdat u daar weg bent. *(Opmerkingen. Gelach)*

Goed, ik beloof u allemaal dat ik goede voorstellen zal goedkeuren. U hebt nog een jaar tijd. Haast u.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Minister, uit uw eigen cijfers blijkt dat Brugge in de afgelopen twaalf jaar maar 57.000 euro heeft gekregen. U zegt dat dat nu zal veranderen. Ik denk niet dat dat te maken heeft met het feit dat ik weg ben, maar met het feit dat er een socialist burgemeester is. *(Gelach)*

Als het Brugge ten goede komt, maakt het mij niet uit wie burgemeester is.

Minister, kunt u ons die haalbaarheidsstudie van 100.000 euro bezorgen? Die interesseert mij enorm.

Er worden jaarlijks vierhonderd à vijfhonderd sociale koopwoningen gebouwd. Dat is goed, u doet iets voor de inkomensgroep tot 50.000 euro. Ik heb daar geen probleem mee, maar vierhonderd is te weinig. Er gaat een groot deel van het budget naartoe, want er komen infrastructuurwerken bij kijken en de leningen worden gefinancierd. Ik vind dat de overheid voor alle mensen in dezelfde omstandigheden hetzelfde moet doen. Ik ben daar niet zo gelukkig mee.

De sociale koopwoning is op zich een goede zaak. Een systeem van meer rotatie zou beter zijn. De overheid beschikt over gronden. Ze zou die kunnen opsplitsen via een juridische constructie. Starters in de samenleving – alleen of met twee – zouden die gronden de eerste vijf of tien jaar niet moeten betalen, en daarna zouden ze de kans krijgen om de grond te kopen.

Wat is uw visie? Wilt u dat vooral voor huurwoningen doen of ook voor koopwoningen? Gaat u voor iedereen hetzelfde kunnen doen? Dat is een wezenlijke vraag.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Minister, wat kan een stad doen om ondersteuning te krijgen voor de CLT? Zijn er ook andere projecten mogelijk? Ik denk aan kangoeroewonen en de vergrijzing. Hebt u daar ook projectoproepen voor zodat wij ons kandidaat kunnen stellen?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: U kunt de haalbaarheidsstudie vanzelfsprekend krijgen.

Het klopt, mensen in gelijke omstandigheden moeten een gelijk voordeel kunnen krijgen. Daarom zei ik dat ik in de eerste fase vooral de regelgeving zal aanpassen om dat soort initiatieven mogelijk te maken. Ik wil de hinderpalen uit de weg ruimen.

Ik wil concrete projecten subsidiëren om na te gaan of er heil zit in dit soort initiatieven, ook wat subsidiëring betreft. Met andere woorden, als er nu gemeenten, intercommunales of particulieren een initiatief nemen om betaalbare woningen op de markt te brengen, en als ze een nieuw woonmodel willen ontwikkelen, kunnen wij onze experimentele subsidies zeker inzetten en die initiatieven stimuleren.

Ik ben er nog niet uit, mevrouw Van Volcem, of ik het zinvol vind om die projecten te subsidiëren nadat we de voor- en de nadelen hebben bestudeerd. Als we dat zouden doen, moeten de criteria uiteraard overal dezelfde zijn. Er moeten regels voor de toewijzing worden afgesproken – voor wat hoort wat. Zo ver zijn we nog niet.

We zitten in het stadium van proberen. We zitten in het stadium waarin gemeenten proberen zoveel mogelijk betaalbare woningen op de markt te brengen, aanvullend op de sociale woningbouw. Ik ben daar niet a priori tegen, maar ik zal dat nu niet gaan subsidiëren op algemene basis, zonder de voor- en nadelen te kennen of de kosten en baten. Ik zal wel de experimenten faciliteren.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Ik ben blij dat we soms hetzelfde denken over bepaalde zaken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de gevolgen van de hervormingsplannen van Eandis - 1168 (2012-2013)

Vraag om uitleg van mevrouw Irina De Knop tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het toekomstplan van Eandis om de distributie van elektriciteit en aardgas te hervormen - 1206 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de toekomst van het distributienetbeheer in Vlaanderen - 1219 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, minister, collega's, de distributiemaatschappij Eandis wil tegen 2019 een grondige hervorming van de energiesector realiseren. Positief is dat de geplande hervormingen ertoe zullen leiden dat een eenheidsprijs voor distributiekosten wordt bewerkstelligd voor heel Vlaanderen. Vandaag moeten inwoners van bijvoorbeeld Kortrijk meer betalen dan inwoners van de provincie Antwerpen. De raad van bestuur van Eandis stelde dat de verschillen in distributiekosten wegwerken, een besparing oplevert voor zowel de consument als voor Eandis zelf.

Eandis meent dat zij hiervoor een aantal in het verleden ontstane ongelijkheden moet wegwerken. Zo heeft Eandis zelf 450 miljoen euro kosten gemaakt, onder meer door de groenestroomcertificaten voor zonnepanelen. Deze kosten werden nog niet doorgerekend aan de klanten omdat de tarieven de voorbije jaren niet mochten stijgen. Eandis wil de komende

jaren deze tekorten compenseren. Het is dan ook duidelijk dat de nettarieven hierdoor rond 2016 met 9 procent zouden kunnen stijgen.

Daarnaast wil Eandis op termijn ook een samensmelting van alle intercommunales. Zo wordt het gemakkelijker om een eenheidstarief voor alle consumenten uit te werken, ongeacht hun woonplaats. Het voorstel tot samenwerking met Infrac, de koepel van zuivere intercommunales, is een derde hervorming die Eandis wil realiseren. Het is hierbij van groot belang dat de Vlaamse overheid de regels bepaalt en controleert.

Minister, in een reactie hierop was u blijkbaar wel positief over het voorstel van Eandis. De afschaffing van de intercommunales betekent volgens u een besparing van 800.000 euro. Waar u echter niet op hebt geantwoord, is de stijgende kostprijs van de energiefactuur ten belope van ongeveer 9 procent.

Het Vlaams Belang heeft steeds aangegeven voorstander te zijn van een grondige vereenvoudiging van het distributielandchap. We juichen dus toe dat een en ander in beweging komt. Toch zijn we beducht voor een aantal neveneffecten, met name de consequenties op de prijs die de consument zal moeten betalen.

Meent u dat het doorrekenen van de kosten voor hervorming op de consument mag worden afgewenteld? Welke meerwaarde heeft deze hervorming voor de consument, zeker voor de consument die nu al lage distributiekosten betaalt? Welke regels moeten volgens u worden uitgewerkt om de samenwerking tussen Infrac en Eandis te realiseren? Hoe is een verhoging van de vaste distributiekosten en de verlaging van verbruikkosten, verantwoordbaar om het energieverbruik te doen dalen?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Mevrouw Van den Eynde heeft de problematiek al grotendeels geschetst. Meestal is er één grote aanleiding om een debat te voeren, maar hier zijn er eigenlijk heel wat.

Enerzijds is er de solidarisering, de vraag van sommige intercommunales om een aantal kosten voortvloeiend uit de openbaredienstverplichtingen te gaan solidariseren. We hebben het feit dat de termijn van de intercommunales in de loop van de komende jaren afloopt. We hebben ook de zesde staatshervorming, die de bevoegdheid over de distributienettarieven overhevelt naar de regio's.

Dat geeft ruim de aanleiding om na te denken over een brede hervorming van de distributiesector, wat blijkbaar op het terrein ook gebeurt met voorstellen en communicatie van zowel de Eandisgroep als de Infracgroep. De werkmaatschappijen van enerzijds de gemengde intercommunales en anderzijds de zuivere intercommunales hebben duidelijk een andere visie op het energielandschap van de toekomst. Zowel met betrekking tot de solidarisering van kosten voortvloeiend uit de openbaredienstverplichtingen als wat betreft fusie van intercommunales, afbakening van werkingsgebieden, eenheidstarief, samenwerking enzovoort, zitten de verschillende maatschappijen niet direct op één lijn, wel integendeel.

Hoe dan ook is dit debat heel belangrijk en is een doordachte en grondige aanpak van deze problematiek heel belangrijk. De timing zal ook cruciaal zijn. Er komen hoe dan ook een aantal mijlpalen op ons af, zoals de vernieuwing van een aantal intercommunales, zoals de staatshervorming 2014-2015 wanneer die bevoegdheid in Vlaamse handen komt. Op basis daarvan is een grondige voorbereiding heel belangrijk.

Minister, wat is uw visie over het toekomstige energielandschap? Hoe zult u als bevoegd minister zorgen voor eensgezindheid op het terrein en de samenwerking met de verschillende intercommunales vormgeven om tot een grondige hervorming van het landschap te komen? Daarbij is het belangrijk de autonomie van de lokale besturen heel sterk te respecteren. Uiteindelijk zijn het de 308 steden en gemeenten van Vlaanderen die aandeelhouder zijn van de distributienetintercommunales. Zij hebben een heel belangrijke positie verworven in het

energielandschap, een van de belangrijkste strategische posities die we nog hebben vanuit de overheid. Het is belangrijk om het hele debat te benaderen vanuit het grootst mogelijke respect voor de positie van de lokale besturen. De vraag is hoe u die concreet zult betrekken bij deze oefening. Hebt u een stappenplan om de hervorming van het distributienetbeheer vorm te geven, rekening houdend met belangrijke politieke, tarifaire en organisatorische deadlines?

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Voorzitter, ik ben een beetje een vreemde in deze commissie. Tijdens de vorige legislatuur heb ik Energie gevolgd. De boodschap is heel eenvoudig. Ik denk dat alle politieke partijen in Limburg niet gediend zijn met een fusie tussen Eandis en Infrac.

Sportief als ik ben, heb ik gisteren tijdens de plenaire vergadering de minister verwittigd dat ik naar hier zou komen.

Minister Freya Van den Bossche: Ik ben helemaal voorbereid. (*Gelach*)

De heer Jan Peumans: Ik wil dit debat wel mee animeren, als ik dat woord mag gebruiken. Ik denk dat het goed is dat we daar een debat over hebben omdat Limburg dat niet ziet zitten om naar één grote maatschappij te gaan. Dan valt de concurrentie ook helemaal weg. Er zijn geen prijsvergelijkingen meer, er is zelfs geen regulator meer nodig, er is niets meer nodig. Vanuit die optiek is het enige wat ik eigenlijk kom zeggen – want in de context van twee minuten kan ik u dit niet grondig uitleggen – dat wij in Limburg niet geloven dat de fusie veel soelaas zal brengen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, collega's, ik sta altijd weer versteld van die Limburgse solidariteit. Die is echt verbazingwekkend, maar ook lovenswaardig.

Ik ben het echter niet eens met voorzitter Peumans. Enkele jaren geleden heb ik samen met de heer Reekmans een voorstel van resolutie ingediend in dit Vlaams Parlement om tot één Vlaams nutsbedrijf te komen. Ik merk dat de geesten aan het rijpen zijn, dat is het voortschrijdend inzicht, ik kan daar alleen maar tevreden mee zijn. Ik kan ook al meegeven dat ik hierover een voorstel van decreet heb ingediend. We kunnen de discussies misschien ook aan elkaar koppelen in het parlement.

Minister, voor ik mijn vraag stel, wil ik benadrukken dat het voorstel van Eandis een stap in de goede richting is, maar nog niet ver genoeg gaat. Ik pleit ervoor dat het netbeheer van de energiedistributie in handen komt van de Vlaamse overheid, en daar zijn verschillende argumenten voor. We kunnen hier inderdaad nu niet in de diepte over discussiëren wegens tijdsgebrek, maar dan gaat het over het feit dat de nettarieven in Vlaanderen zo verschillend zijn, over de investeringskost in de toekomst, waar ook gemeenten mee worden geconfronteerd, over de financiële draagkracht vandaag van de gemeenten en – ook niet onbelangrijk – over de democratische controle, want vandaag bestaat er nog altijd een democratisch deficit als het gaat over wat de netbeheerder exact beslist en uitvoert.

Minister, de discussie ten gronde zullen we dus later wel voeren, maar wat ik graag zou willen weten is wat de status van dit voorstel is. Heeft dit voorstel van Eandis de steun van de hele Vlaamse Regering, misschien met uitzondering van de Limburgers, ja of neen? Indien er nog geen duidelijkheid is, wanneer zal die dan komen?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, ik denk dat we dit debat met een zekere schroom moeten aangaan, want vooralsnog zijn de netten volledig in handen van de gemeenten en ze worden dus ook door de gemeenten geëxploiteerd, tenminste als het aandeel Electrabel dat straks moet verdwijnen in de gemengde sector, eruit is – en we hopen allemaal dat dat zo snel mogelijk gebeurt.

Ik denk dat iedereen erkent dat de organisatie van onze nutsmaatschappijen beter kan. En ik heb het nu niet alleen over de distributie van elektriciteit en gas, maar ook over drinkwater, rioleringen en kabel, die in sommige gebieden nog in handen is van de gemeentebesturen. Het voorstel van Eandis heet het voordeel van de duidelijkheid, het pleit voor een horizontale fusie van de energiedistributienetbedrijven. Maar er zijn ook andere mogelijkheden, men kan ook een verticale integratie tussen energiedistributienetbedrijven en drinkwaterintercommunales of riooloperatoren nastreven naar het model van de Duitse ‘Stadtwerke’. Het zijn multi-utilitybedrijven die het voordeel hebben dat de netten gelijktijdig aangelegd kunnen worden, dat het klantenbeheer gezamenlijk kan gebeuren, dat er iets wordt gedaan voor mensen met betalingsproblemen die vandaag met hun drinkwaterfactuur op een ander moment moeten verschijnen dan met hun energiefactuur. Dat kan allemaal gecoördineerd gebeuren, ook de meteropnames. Het heeft dus ook heel veel voordelen.

We zitten nu met het voorstel van Eandis dat niet wordt gedragen door de Infracgroep, wat ons in een zekere patstelling brengt. Mijn suggestie zou zijn om van de verschillende modellen eens in een reguleringssimpactanalyse (RIA) de pro’s en contra’s ten opzichte van elkaar af te wegen. Voor elk model valt iets te zeggen. Het voordeel van de horizontale fusie is dat de verschillende nutsbedrijven die vandaag binnen de energiesector onder één werkmaatschappij vallen, zelf nog weinig invloed en weinig lokale keuzemogelijkheden hebben, maar beter kunnen fusioneren. Ook het andere model heeft pro’s en contra’s. Het nadeel van de horizontale fusie is dat de benchmarkmogelijkheid binnen Vlaanderen wegvalt binnen eenzelfde regulerend kader. Dat is trouwens ook de reden waarom de grote baas van de federale regulator, de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG), zich verzet heeft tegen de plannen van de fusie tussen Eandis en Infrac. We moeten al die argumenten terdege onderzoeken, en het ideale instrument daarvoor is een RIA. Als de RIA is afgelopen, kunnen we ingaan op het voorstel van voorzitter Peumans om daar eens een debat ten gronde over te voeren, ook in dit Vlaams Parlement.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, u weet dat ik geen grote energiespecialist ben, maar ik deel de mening van de heer Martens dat de belangrijkste actoren in heel dit verhaal de gemeenten zijn. De gemeenten zijn hier, in ons parlement van 124, heel ruim vertegenwoordigd. Ik meen te mogen zeggen dat er in alle politieke partijen in Vlaanderen op dit ogenblik een tweespalt is binnen elke politieke partij over de visie hierop. Ik deel in die zin uiteraard de mening van de heer Peumans.

Wat vooral belangrijk is in dit hele verhaal is het monopolistische denken. Ik heb er schrik van. Concurrentie leidt altijd tot efficiëntieprikkels met lagere tarieven en een betere dienstverlening voor de consumenten. Ik verheug me op het debat dat zal worden gevoerd in Vlaanderen. Monopolievorming zorgt altijd voor één stem, één waarheid en één methode. In Europa zijn er verschillende distributiebeheerders. Het staat de partners in Vlaanderen vrij om het voorstel te doen, maar het behoort ook tot de vrijheid van de andere partner, waar uiteindelijk de gemeenten de aandeelhouder van zijn – en dat is voor mij het belangrijkste –, om te zeggen dat hij die visie niet deel. Ik zeg dit als Limburger, maar ook als Vlaams volksvertegenwoordiger.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik ben evenmin specialist inzake energie, maar, in tegenstelling tot de vorige sprekers, ook geen Limburger. Ik ben het eens met de heer Bothuyne dat er nogal wat verschillende invalshoeken zijn om de problematiek te benaderen. Het zal dus wellicht niet de laatste keer zijn dat we hierover een uitwisseling van ideeën hebben: de uitstap van Electrabel, het aflopen van de overeenkomsten van de verschillende intercommunales tussen nu en 2018, maar evengoed het bij tijd en wijlen opduikende debat over de solidarisering van de kosten, de financiering van ons net enzovoort.

Ik denk, vanuit een optimistische kijk, dat dit evenveel opportuniteiten zijn om tot een eenduidig landschap te komen. Men kan wel zeggen dat een monopolie eenheidsworst is, waar je misschien wat weinig controle op hebt, maar je kunt dat remediëren. In elk geval is vandaag de situatie dat je twee werkmaatschappijen hebt, met daaronder een hele reeks distributienetbeheerders. Ik woon zelf in het Intergem-gebied, historisch het duurste van heel Vlaanderen. Ik heb vernomen dat er zelfs gemeenten zijn waar twee verschillende distributienetbeheerders bezig zijn.

In deze commissie is dat misschien allemaal evident, maar als relatieve buitenstaander denk ik dat je er als consument alleen maar baat bij zou hebben als dat landschap wat eenduidiger is. Ik zit wel in de commissie Economie, waar men mij altijd geleerd heeft dat efficiëntiewinsten er ook toe kunnen leiden dat de consument net wat minder onder druk komt, omdat je ook op kosten kunt besparen door een optimale schaalgrootte.

Het Limburggevoel is inderdaad zo aandoenlijk, mijnheer Sanctorum, dat ik er eigenlijk zelf deelachtig aan zou willen worden. Dat kan dan misschien door de Limburgers ook te laten intreden, maar ik zie dat voorzitter Peumans mijn verzoek niet echt genegen is. *(Gelach)*

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, minister, collega's, er moet inderdaad heel wat afgewogen worden vooraleer je kunt beslissen of je al of niet naar één intercommunale zou evolueren. Voor we daartoe kunnen komen, wil ik de minister nog wat bijkomende vragen stellen.

Wat zijn voor u de voorwaarden, minister, om tot zo'n eenheidstarief te kunnen komen? Acht u een fusieoperatie daarbij een noodzakelijke voorwaarde? Op welke termijn wenst u naar een dergelijk eenheidstarief te evolueren? Ziet u de uittrede van Electrabel uit de intercommunales als een aparte stap binnen de hervorming van het netbeheer of zou u dat liever willen koppelen aan de samensmelting van de intercommunales?

Ik heb begrepen dat Infrac sterk vragende partij is voor een verdergaande solidarisering op het vlak van de zonne-energiekosten. Bent u daar zelf voorstander van? Op welke manier wilt u het tekort van de zonne-energiefactuur in de toekomst compenseren? We weten dat er momenteel een enorme banking is bij de netbeheerders. Ik wil graag van u weten hoe u dat verder wenst af te handelen, uiteraard met de bedoeling om de kosten van het distributienetbeheer niet verder te laten stijgen.

Zonder al een standpunt in te nemen, lijkt het mij gevaarlijk wanneer je tot één intercommunale komt. Zoals de collega's al hebben opgemerkt, gaat het om monopolievorming en ontstaat het risico dat de tarieven daarvan de dupe zouden kunnen zijn, of dat met andere woorden de alertheid om de prijs laag te houden, wat minder groot zou worden. Wat is uw standpunt daarover, minister?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Collega's, ik ben heel blij dat we vandaag dat debat in alle openheid kunnen voeren in het parlement. Er zijn in het verleden redelijk wat strategische beslissingen genomen over netbeheer, die nogal ver weg gehouden werden van het politieke debat. Ik ben blij dat we, in het kader van een grotere transparantie, dat debat hier vandaag samen kunnen voeren, en wellicht nog verder zullen voeren ook.

Ik heb net als u kennis genomen van het voorstel dat Eandis heeft geformuleerd. Het komt niet uit de lucht vallen. De Vlaamse Regering is al een tijdje bezig met een oefening om ons netbeheer wat te vereenvoudigen. Herinner u de schrapping vorig jaar van alvast 60 procent van de mandaten in die sector en de aankondiging dat we die oefening verder zullen doen op de middellange en langere termijn.

Ik vind de visie van Eandis alvast nuttig. Ze levert een interessante bijdrage tot het debat. Vergis u evenwel niet: mijn visie is geen doorslagje van die van Eandis, al is het meest in het

oog springende element, namelijk de fusie, zeer zeker een idee dat ik deel. Dat is geen geheim.

Ik heb overigens ook Infrax uitgenodigd tot een denkoefening. Ik heb geen documenten in die zin ontvangen. Het is zeker niet zo dat ik mij enkel zou beroepen op een denkoefening van één distributienetbeheerder. Wel is van Infrax de vraag gekomen naar een complete solidarisering van kosten van zonnepanelen en initiatieven rond rationeel energiegebruik.

Elk heeft met andere woorden zijn verlangens op tafel gelegd, maar het is aan een overheid om na te denken over waar de gemeenschap het meest bij gebaat is.

Wat zijn de aanleidingen om vandaag dit debat te voeren? Ten eerste zorgt het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking van 2001 ervoor dat er geen nieuwe intercommunales meer gevormd kunnen worden met Electrabel of een andere privépartner als aandeelhouder. De huidige distributienetbeheerders (DNB's) lopen af tussen 2014 en 2018. Dat betekent dat de uitstap van Electrabel inderdaad nakende is. Decretaal is het ten laatste 2018, maar wat mij betreft, zou het ook wenselijk zijn dat dat vroeger gebeurt, als dat op een redelijke wijze en tegen een redelijke prijs kan.

De twee aanleiding is de zesde staatshervorming, waarbij Vlaanderen bevoegd wordt voor de distributietarieven.

Ten derde: de wijze waarop de kosten van zonnepanelen in de distributietarieven gedeeltelijk worden gesolidariseerd, is voorwerp van discussie, op twee manieren. Enerzijds is er de richtlijn van Europa, het derde energiepakket, dat ervoor zorgt dat men kostenreflexief moet werken en met andere woorden de kosten daar moet aanrekenen waar ze worden veroorzaakt. Dat zou ervoor zorgen dat zelfs de gedeeltelijke solidarisering, zoals die vandaag bestaat, zou moeten ophouden te bestaan. Anderzijds is er de – overigens helemaal niet onlogische – wens om die solidaire basis over heel Vlaanderen te spreiden. Dus enerzijds moet dat terugkeren naar de elf DNB's zoals die vandaag bestaan, anderzijds is er de wens om dat over heel Vlaanderen uit te smeren. De tussenpositie, zoals die vandaag bestaat, is dus sowieso niet langer houdbaar.

Vierde aanleiding: de Vlaamse Regering heeft vorig jaar beslist om een denkoefening op te starten over de energiesector in het algemeen. Dit past helemaal in de tweede stap in die denkoefening.

De tarieven zijn op dit moment nog federale bevoegdheid, maar komen over in de zesde staatshervorming. Op dit moment onderhandelen de partijvoorzitters en hun onderhandelaars nog over hoe dat dan precies zal gaan. In ieder geval heeft de CREG de meerjarentarieven verlengd tot december 2014, maar de wet waarop de federaal gereguleerde tarieven zijn gebaseerd, is vernietigd door het Grondwettelijk Hof. We zullen in Vlaanderen dus zelf een nieuw decretaal kader moeten ontwerpen, een nieuwe tariefmethodologie moeten uitwerken. Ik heb daar graag een federale voorhoede aan medewerkers van de CREG voor. Ik heb er alvast voor gezorgd dat de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) zich vandaag op de essentie van zijn taken zou kunnen concentreren en een aantal taken afstoten naar het Vlaams Energieagentschap (VEA), maar het is hoe dan ook noodzakelijk om bijkomende capaciteit in huis te halen om die oefening voor te bereiden.

Het is een belangrijke oefening, omdat men een aantal zaken fundamenteel kan herdenken. Welke kosten moeten we verrekenen in de tarieven? Op welke manier moeten we die verrekenen? Doen we dat enkel op kilowattuur, of worden er ook andere parameters meegenomen in de berekening? Hoe worden de kosten verdeeld tussen burgers en bedrijven? Dat zijn een aantal belangrijke vragen waarop een antwoord moet worden gevonden. Ook dat maakt deel uit van de gesprekken die deze regering alvast voorbereidend voert, in het kader van de nakende staatshervorming. In het groenboek zult u daar dan meer over kunnen lezen.

Wat de structuur zelf van het distributienetbeheer betreft, is het duidelijk dat we verder kunnen stroomlijnen. Er zijn vandaag elf DNB's. Dat is historisch gegroeid, maar ze hebben vaak onlogische grenzen. Sommige gemeenten hebben meer dan één DNB. De grenzen zijn niet overal even onlogisch. Er zijn elf DNB's en daarboven twee werkmaatschappijen.

De eerste vraag is natuurlijk of, als alle DNB's zuivere intercommunales worden, het nog nodig is dat we de verschillende werkmaatschappijen hebben. Vandaag is dat zeer logisch. Men kan een zuivere intercommunale of werkmaatschappij toch niet vragen om te fuseren met de gemengde. Als ze allemaal zuiver zijn, dan is dat wel een aanwijzing om daarover na te denken. Wil men dat niet, dan zal men minstens een andere oefening moeten maken, en dat is de interne oefening.

Intern zijn er zeven DNB's die ressorteren onder Eandis, en vier die ressorteren onder Infrac. Minstens zou men de werkmaatschappij kunnen gelijkstellen met één DNB, en dus de vier DNB's onder de ene, de zeven DNB's onder de andere werkmaatschappijen kunnen fuseren. Wat mij betreft, kunnen die ook anders worden samengesteld. Het maakt niet uit. Misschien kan Limburg iets apart maken, en de rest van Vlaanderen één grote DNB worden.

De logische consequentie daarvan, zowel ethisch als juridisch, is dat men niet moet verwachten dat kosten worden gesolidariseerd over de grenzen van de twee grote DNB's heen. Men moet weten wat men wil. In het Frans zegt men: "On ne peut pas avoir le beurre et l'argent du beurre." Infrac moet niet vragen om datgene wat hen plaagt, namelijk de grote kosten, te solidariseren, en datgene wat men niet wil realiseren, namelijk de efficiëntiewinsten, niet. Dat gaat niet.

Ik sta open voor verschillende mogelijkheden en discussies. Idealiter gaan we naar één DNB in Vlaanderen – daar blijf ik bij – waarvan de gemeenten de enige aandeelhouders zijn. Stel dat dat niet kan, dan ga ik graag naar een grote en een kleinere DNB, waar er binnen de grenzen van de DNB's totale solidarisering is, een compleet eenheidstarief, eventueel te bereiken in stappen. Men kan dat niet van de ene dag op de andere. Dat is ook logisch, want de intercommunales houden dan stapsgewijs op te bestaan tussen 2014 en 2018. Men moet wel logisch en consequent zijn in zijn wensen. Daar blijf ik nog een beetje op mijn honger zitten aan de Limburgse kant van de tafel.

Mijnheer Sanctorum, in Vlaamse handen? Neen. Ik ben het met u eens dat er vandaag een democratisch deficit is. Dat wordt helaas mee veroorzaakt doordat er honderden bestuurders zijn. Als men met te veel aan tafel zit, heeft niemand nog impact. Men moet het aantal bestuurders beperken en mensen sturen die er echt iets van kennen en zorgen dat het degelijk gebeurt. Als we eerlijk zijn, moeten we erkennen dat er geen 600 energiespecialisten zijn in Vlaanderen die een net optimaal kunnen beheren. Dat is te duur en niet noodzakelijk de manier om de meeste impact te krijgen op wat er werkelijk gaat gebeuren. In dat soort organisaties heeft het management vaak meer impact dan de politiek.

Horizontale integratie is een haalbaar en logisch model. In Antwerpen, een andere kleine 'groupuscule', denkt men daar vaak anders over na. De concrete aanleiding daarvoor is dat men hoopt dat het dan goedkoper zou zijn, maar mijnheer Martens, zeker als socialist moeten we, als we solidariseren, niet kiezen wanneer solidariseren ons goed uitkomt en wanneer niet. We moeten solidair zijn met Vlaanderen, en dat geldt ook als men in Antwerpen woont.

De these dat concurrentie leidt tot betere prijzen, moet ik helaas tegenspreken. We hebben gezien dat dat niet noodzakelijk zo is op de markt. Het lijkt een misvatting te zijn van sommige mensen hier aanwezig, maar het is niet zo dat de DNB's zelf hun prijzen mogen bepalen. Er is een regulator die dat doet. Of die dat voor elf of voor een DNB doet, de regulator zal dat blijven doen. Het zal nooit de DNB zijn die dat mag doen.

Bovendien heeft de zogezegde concurrentie en benchmarking niet geleid tot grote efficiëntie. Herinner u de fantastische energieconcerten die we hebben moeten afschaffen na debatten in het parlement. Het zou in een gebenchmarkte wereld, waar men die concurrentie au sérieux

neemt, toch een belletje moeten hebben doen rinkelen dat dat niet de ideale manier is om publieke gelden te besteden. Ik geef maar een voorbeeld omdat men hier komt zeggen dat, als er meer DNB's zijn, men per definitie efficiënter werkt. Dat is niet zo.

Er is een natuurlijk monopolie in netbeheer en die positie wordt door de regulator vanzelfsprekend correct gereguleerd. Het zal de Vlaamse overheid zijn die bepaalt op welke wijze de prijzen moeten worden vastgelegd door de regulator.

Mevrouw De Knop, u vroeg of een fusie een voorwaarde is voor eenheidstarief. Ja. Binnen het gefuseerde gebied kan men tot een eenheidstarief komen. Dat is wegens de derde richtlijn in Europa die zegt dat kostenreflexiviteit moet worden gehanteerd. Dat betekent dat kosten moeten worden afgewenteld waar ze worden gemaakt. Als het gebied waarin de kosten worden omschreven groter is, dan kunnen die worden afgewenteld op een groter gebied. Los daarvan is dat een moreel en ethisch juist standpunt, maar simpelweg juridisch kan ik dit antwoord geven.

Mevrouw De Knop, u zegt ook dat er kosten uit het verleden zijn die door de lange blokkering van de prijzen niet zijn verrekend. Dat klopt. Er zullen mali zijn die moeten worden verrekend in de volgende tariefperiode op het vlak van elektriciteit, maar er zullen ook grote boni zijn op het vlak van gas. Als men die twee gelijktijdig in de nieuwe tarieven zal verrekenen, zal men zien dat het ene duurder wordt en het andere goedkoper. Vanzelfsprekend zal men, wanneer tarieven lange tijd geblokkeerd zijn, bij nieuwe meerjarentarieven een correcte berekening, een correcte voorafspiegeling moeten doen van wat er komt.

Ik wil graag in goede samenwerking met iedereen, met alle vandaag bestaande organisaties en met mensen, vanwaar ze ook komen, trachten te komen tot een zo goed mogelijk netbeheer. U kent mijn voorkeur, maar ik heb u ook enkele terugvalposities laten kennen. We kunnen nog altijd vele stappen in de goede richting zetten zonder mensen het gevoel te geven dat ze dingen moeten doen waar ze helemaal niet achter staan.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, Eandis heeft bij deze alvast een ballonnetje opgelaten over hoe ze de hervorming van de energiedistributiesector ziet. Blijkbaar deelt niet iedereen die visie.

Ik begrijp dat u nog volop denkoefeningen maakt met alle betrokken partners over hoe u die sector wil hervormen. Dat is een goede zaak. U hebt uw visie deels toegelicht, maar het is ook belangrijk dat we in het parlement hierover een ruimer debat houden.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Minister, uiteindelijk hebt u ons nog eens bevattelijk uiteengezet wat de problemen en uitdagingen zijn. Ik heb niet veel antwoorden gehoord, maar wel een duidelijke voorkeur om een eenheidstarief te koppelen aan een totale fusie. We blijven dus met veel vragen zitten. Ik vraag samen met de collega's om daarover een doorgedreven debat te voeren. Het zou ook nuttig zijn om dat te doen aan de hand van hoorzittingen, zodat het parlement mee kan nadenken over die belangrijke omwenteling in het energielandschap en bij de distributienetbeheerders.

Minister, u zegt dat er bij de VREG nieuwe capaciteit nodig is. Daaruit leid ik af dat u de expertise van de CREG naar Vlaanderen wilt halen. Ik juich dat toe. Het is absoluut belangrijk dat de VREG op dat vlak wordt versterkt en dat ze zich op haar kerntaak kan toeleggen.

Op het einde zei u dat er mali zijn op het vlak van elektriciteit en dat een tariefverhoging noodzakelijk is vanwege die banking, en dat u een oplossing moet vinden. Dat is nu wat bevroren, maar dat kan niet zo blijven. Dat moet worden vertaald in tarieven. Waarschijnlijk zal dat niet anders kunnen.

U zegt dat er ook boni zijn op het vlak van gas. Dat klopt deels. Klanten die zowel elektriciteit- als gasafnemer zijn, zullen daarvan kunnen genieten. Weet dat de gasafnemers wel veel kleiner zijn dan de elektriciteitsafnemers. U moet daar eerlijk in zijn. Het is een meevaller voor wie ook een aardgasklant is. Ik ken de verhoudingen niet van buiten. Ik weet echter dat er veel minder aardgasklanten zijn. De impact van de elektriciteitsprijzen op de gezinnen zal dan ook veel groter zijn.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik dank de minister voor het antwoord. Het lijkt me logisch dat er nog geen duidelijke of definitieve antwoorden kunnen worden gegeven. Dat is eigen aan het debat dat met de aandeelhouders van de maatschappijen, de lokale besturen, moet worden gevoerd. We moeten respect tonen voor de lokale autonomie. Het is heel belangrijk dat dit debat in dialoog met de besturen van de distributienetbeheerders wordt gevoerd. Aangezien die besturen net deze week opnieuw zijn samengesteld, is het momentum alleszins aanwezig.

Het is duidelijk dat er zeker nog efficiëntiewinsten kunnen worden geboekt. Fusies van intercommunales binnen de netbeheerders vormen een duidelijke optie. We moeten dit niet enkel in functie van een vermindering van het aantal mandaten overwegen. Hoewel er geen 600 energiespecialisten hoeven te zijn, lijkt het me belangrijk dat elke gemeente betrokken is en blijft bij de eigen energie-intercommunale.

Dat is de fout die in de Gemeentelijke Holding is gemaakt. Een beperkt groepje besliste alles van bovenaf en organiseerde eenmaal per jaar een algemene vergadering om alles erdoor te duwen.

Het lijkt me zeer belangrijk dat elke gemeente betrokken blijft bij het netbeheer in de eigen regio. Dit vergt mandaten. Dat hoeven geen rijkelijke mandaten te zijn. Het vergt in elk geval een betrokkenheid die binnen elke netbeheerder moet worden georganiseerd. Dat staat los van de constellatie waarin die netbeheerder zich in de toekomst zal bevinden.

De ideeën met betrekking tot een eenheidstarief klinken goed en duidelijk. We moeten echter duidelijk durven communiceren dat er altijd winnaars en verliezers zullen zijn. Als we tot een eenheidstarief komen, is het belangrijk rekening te houden met de investeringen die bepaalde intercommunales en dus belastingbetalers in het verleden al hebben gedaan. In sommige regio's zijn de netten beter ontwikkeld en zijn al meer investeringen doorgevoerd. Daar moet bij het maken van deze oefening zeker rekening mee worden gehouden.

Een ander belangrijk element is dat we de financiële impact niet mogen onderschatten. We worden met een aantal grote financiële uitdagingen geconfronteerd. Er is de uitbreiding van Electrabel, waar we allemaal achterstaan. De groene stroom brengt hoge kosten met zich mee. Op dit moment lijkt een tariefverhoging velen onvermijdelijk. Er komen hoe dan ook hoge investeringskosten op ons af om naar een slimmer net te evolueren.

De optie elke intercommunale toe te laten een private minderheidsaandeelhouder die niet in de energiesector actief is in de structuren op te nemen, kan heel belangrijk zijn om het nodige kapitaal te verschaffen om tot deze investeringen over te gaan zonder de kosten op de belastingbetaler te verhalen. Dat is een optie waarover het Vlaams Parlement door middel van een decreetswijziging moet beslissen.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Ik dank de minister voor het antwoord. Volgens mij kunnen al een aantal voorlopige conclusies worden getrokken. Ik hoop dat hier een boeiend en bloeiend debat over een aantal aspecten zal ontstaan. Een aantal van de vorige sprekers hebben trouwens al een paar van die aspecten aangehaald.

Minister, heb ik het goed begrepen dat u kennis van het voorstel van Eandis hebt genomen, maar nog niets van Infrac hebt gehoord? Ik weet dat er informeel nota's circuleren. *(Opmerkingen van minister Freya Van den Bossche)*

Ik weet dat u niet uit Limburg komt. U komt uit de mooie stad Gent in Oost-Vlaanderen. Ik zal het management van Infrac er attent op maken dat het goed is dat Eandis een voorstel heeft gedaan en dat Infrac dat ook zou moeten doen.

Een elementair punt in dit verhaal, dat trouwens al door andere sprekers is aangehaald, is de vraag wat de gemeenten hiervan vinden. Dat is volgens mij het begin- en eindpunt van de discussie.

Infrac is niet enkel in Limburg, maar ook op andere plaatsen in Vlaanderen actief. Het zijn natuurlijk de gemeenten die beslissen bij welke distributienetbeheerder ze zich aansluiten. Ik zit al 32 jaar in een lokaal bestuur en ik vind dit punt fundamenteel.

Ik hoop dat de onlangs goedgekeurde wijziging van het decreet betreffende de intergemeentelijke samenwerking gevolgen voor de werking van de intercommunales zal hebben. Het gaat dan niet enkel om deze intercommunale, maar ook om, bijvoorbeeld, De Watergroep. Ook op dat vlak valt er een en ander over solidariteit te zeggen. De Limburgers zorgen ervoor dat er veel winst wordt gemaakt. Die winst wordt dan gebruikt om in gemeenten die het slechter doen, de gaten te vullen. Wij hebben het beste water van heel Vlaanderen. Wij doen dat allemaal zeer goedkoop. Wij maken veel winst. Iedereen moet dat maar eens nakijken. Wij zorgen ervoor dat anderen hun gaten kunnen vullen.

Ik vind het democratisch deficit van de manier waarop met de intercommunales wordt omgegaan, van groot belang. Ik vind dat een fundamentele discussie. Hoe groter het geheel wordt, hoe kleiner de betrokkenheid van de gemeentebesturen wordt. Ik vind dat een belangrijk tegenargument.

Wat de intergemeentelijke samenwerking betreft, hoop ik dat de wijziging van het decreet een positieve bijdrage zal leveren. Elke gemeente is verplicht hiervoor een commissie op te richten.

Ik ben van plan me opnieuw in de energiediscussie te verdiepen. Ik denk dat ik vaker naar deze commissie zal komen, maar dan wel alleen als het om de Limburgse belangen gaat. *(Gelach)*

De voorzitter: Mijnheer Peumans, u bent altijd welkom.

De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Ik pleit zeker ook voor een grondig debat. Dit is een heel technische discussie. We hebben nu eigenlijk niet voldoende tijd om alle belangrijke elementen te behandelen. Mijn voorstel van decreet kan de aanleiding vormen tot een discussie ten gronde na het paasreces.

Minister, ik ben het eens met heel wat argumenten die u hebt aangehaald. Ik hoop dan ook dat uw inzicht zal blijven voortschrijden. Misschien zult u binnen enkele jaren van het Vlaams model overtuigd zijn. In dat model krijgen we een Vlaams nutsbedrijf. Dat zou nog bijkomende voordelen opleveren. Er zijn echter ook twee grote problemen. Het eerste probleem is juridisch van aard. Wat doen we met de gemeenten en met de lokale autonomie? Het tweede probleem is financieel. Hoe willen we dit financieel aanpakken?

Er bestaan oplossingen voor die problemen. Bij De Lijn is iets vergelijkbaars gebeurd. Dat kan juridisch zeker worden opgevangen. Als de Vlaamse overheid de gemeenten moet uitkopen, zal dit ons zeker geld kosten. Het komt er dan op aan geld te mobiliseren. Eandis heeft trouwens al eens met succes obligaties uitgeschreven.

Mijnheer Bothuyne, ik wil even iets zeggen over de rol van de gemeenten en het fantastisch model van de getrapte democratie. De Gemeentelijke Holding is een heel slecht voorbeeld. *(Opmerkingen van de heer Robrecht Bothuyne)*

Binnen de Gemeentelijke Holding had een veelheid aan gemeenten in feite geen zeggenschap meer over wat aan de top werd beslist. Momenteel worden we in de energiedistributie met een gelijkaardig model geconfronteerd. In de praktijk is dit echt vergelijkbaar.

Ik wil ook kort iets over de solidarisering zeggen. We moeten daar zeker nog een discussie over voeren. De Europese Commissie verwacht van ons dat we de kosten doorrekenen waar ze worden veroorzaakt. Indien we die stelling op extreme wijze zouden interpreteren, zouden we even goed geen groene subsidies meer kunnen geven. Dat is een extreme vorm van niet-solidarisering. Bovendien wordt het systeem momenteel niet helemaal toegepast. Ik verwijs in dit verband naar de facturen voor zonne-energie. Momenteel wordt 93 procent aan de gezinnen en 7 procent aan de bedrijven doorgerekend. De kosten worden echter voor 50 procent door de bedrijven en voor 50 procent door de gezinnen veroorzaakt.

Tot slot heb ik nog geen duidelijkheid over de timing gekregen. De minister heeft haar persoonlijke mening toegelicht en een aantal argumenten naar voren gebracht. Wat is nu al dan niet de exacte timing van de Vlaamse Regering met betrekking tot een al dan niet eengemaakte netbeheerder?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Op zich luidt de eerste conclusie volgens mij dat er nog heel wat debatten over dit onderwerp zullen worden gevoerd. Het zal nodig zijn een bepaalde richting te kiezen. Er is een venster voor de periode 2018-2019. Dat lijkt voorlopig nog veraf. De klok zal echter steeds sneller beginnen te tikken. We zullen in functie van de gekozen richting een bijzonder goede cadans moeten handhaven.

Ik wil een paar suggesties doen met betrekking tot die richting. Argumenteer alstublieft niet vanuit instituties maar vanuit de consument. Ik heb veel terechte bekommernissen gehoord over de rol van de gemeenten. Uw eerste opdracht is het realiseren van een duidelijk landschap voor de consument, met zo weinig mogelijk overheadkosten en een correcte solidarisering. Dat geldt voor individuele consumenten maar ook voor kmo's die geconfronteerd worden met verschillende tarieven. Integratie lijkt me de logische aanpak. Waarom zouden we anders nu al twee werkmaatschappijen hebben? Er is nu één onderscheid, met name of ze al dan niet gemengd zijn. Als dat onderscheid wegvalt, wat is dan de bestaansreden van die beperkte diversiteit?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik ben blij met het debat. U zult wellicht straks afspreken hoe we dat voortzetten. Ik ben ook zeer blij dat de heer Peumans dit debat zal blijven volgen.

Zoals de heer Van Malderen zegt, moeten we blijven redeneren vanuit de consument. Vandaag zijn er 11 tarieven, 22 zelfs als we het gas meerekenen. Die zijn niet altijd erg logisch omschreven. Je zult maar de pech hebben dat er in je achtertuin een bedrijf staat dat zeer veel zonnepanelen heeft geplaatst of WKK-centrales (warmte-krachtkoppeling) heeft. Dat is allemaal historisch gegroeid. Er zijn elf distributienetbeheerders. De historische verschillen worden kleiner. Er moeten een paar investeringen gebeuren zoals het slimmer maken van het net. We dragen die investeringen het best allemaal samen. We moeten evolueren naar een grotere homogeniteit en efficiëntie.

Idealiter is die efficiëntie één netbeheerder. Stel dat we van 22 tarieven naar 2 of 4 gaan, dan nog hebben we een enorme efficiëntiewinst geboekt. Zelfs als we Infrac niet kunnen overtuigen om naar één netbeheerder te gaan, dan nog zal de evolutie naar twee netbeheerders een heel grote stap vooruit zijn.

We moeten de gemeenten daar nauw bij betrekken. Dat spreekt voor zich. Dat betekent niet dat iedereen noodzakelijkerwijs in een raad van bestuur moet zitten. Dat maakt de bestuurbaarheid en de democratisering niet noodzakelijk beter.

We moeten rekening houden met het verleden. Zoals de heer Bothuyne zegt, worden de investeringen uit het verleden weerspiegeld in de aandelenstructuur en in de dividenden. Dat is op zich geen struikelblok. U wilt dat de kosten samen worden gedragen en dat we opnieuw privépartners toelaten. Ik ben daar geen voorstander van.

Het decreet Intergemeentelijke Samenwerking van minister Bourgeois stelt zeer duidelijk dat Electrabel moet uittreden en dat er geen ander privékapitaal mag binnenkomen. De distributienetbeheerders hebben momenteel geen enkel probleem om zich van voldoende kapitaal te voorzien. Men kan zelfs Electrabel uitkopen, simpelweg door een kapitaalsvermindering, omdat de distributienetbeheerders aan de zijde van Eandis overgekapitaliseerd zijn. Er is geen probleem van tekort aan kapitaal. Ik zie geen aanleiding om dat decreet aan te passen.

Er wordt verwezen naar een nota van Infrac. Ik heb gevraagd naar een langetermijnvisie van Infrac. De enige vraag van Infrac was een solidarisering zodat ze hun kosten voor zonnepanelen en een aantal aspecten van het tarief die bij hen hoger liggen dan bij andere, kunnen afwentelen op de rest van Vlaanderen. Ik vind die vraag naar solidarisering niet onlogisch, maar dan moeten ze ook andere aspecten van het tarief durven herbekijken en dan komen we automatisch uit bij een eenheidstarief.

Ik heb gevraagd naar een visie die verder gaat dan de vraag om kosten te kunnen afschuiven op anderen. Ik heb die visie nog niet. Ik weet niet of daar in de nota waar sommige Limburgers altijd naar verwijzen, wel sprake van is. Als dat zo is, zou het fijn zijn dat ik daarvan op de hoogte word gebracht. Dan pas kan ik er rekening mee houden. Als die nota zich ook beperkt tot de vraag naar het afschuiven van kosten op andere netgebieden, dan is er voor mij niets nieuws aan. Dan schiet ze tekort omdat ze op vele vragen geen antwoord biedt. Ik kijk uit naar een dergelijke nota.

Meer transparantie kan alleen als alle betrokkenen daartoe bereid zijn.

Een eerste stap naar meer homogene tarieven kan worden gezet bij het begin van de nieuwe tariefperiode, als er dus nieuwe tarieven worden vastgelegd. Het eindpunt zie ik ongeveer in 2020. Neem me niet op die datum, het is slechts een schatting. Dat is zeker niet te nemen of te laten.

We moeten wel weten waar we naartoe willen, want de eerste distributienetbeheerder ‘komt vrij’ in 2014. Het zou goed zijn om voordien al te weten waar we op middellange termijn naartoe willen. We kunnen natuurlijk alles simpelweg op zijn beloop laten, maar dat zou geen goed idee zijn. Ik denk dat we het daar allemaal over eens kunnen zijn.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de discrepantie tussen de antwoorden van de ministers Vandeurzen en Van den Bossche over de begeleiding van minderjarige jongeren die een sociale woning bewonen - 1234 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Voorzitter, minister, dames en heren, regelmatig stel ik vragen over de begeleiding van bepaalde doelgroepen in de sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM). U kent mijn standpunt. Naast goede huurders zijn er ook minder goede of zelfs

malafide huurders. Naast goede verhuurders zijn er ook malafide verhuurders. Huurders die het minder goed doen, doen dat niet altijd bewust. Het zijn soms mensen die niet over de juiste woonmentaliteit beschikken. Zij moeten begeleiding kunnen krijgen. Ik heb daar veel aandacht voor.

Ik stelde u al op 24 januari een vraag om uitleg over de problemen bij SHM's te wijten aan de 'nieuwe' voorrangsregel voor minderjarige jongeren. De Vereniging van Vlaamse Huisvestingsmaatschappijen (VVH) kaartte namelijk verschillende problemen aan die deze voorrangsregel teweegbracht. Zo leidde dit onder andere tot een tekort aan eenkamerappartementen en tot samenlevingsproblemen.

Daarnaast bleek uit de praktijk dat de begeleiding van de jongeren onvoldoende of zelfs onbestaande is, aldus nog altijd de VVH. Sommige minderjarige jongeren zeggen de begeleiding op nadat hun een woning is toegewezen of vanaf het ogenblik dat ze 18 jaar zijn. De SHM's kunnen daar niets tegen doen, maar worden zo wel geconfronteerd met zowel samenlevings- als betalingsproblemen.

En ook u, minister, stelde dat de begeleiding moeilijk te verzekeren is omdat nogal wat jongeren de voorrang aanvragen in een andere gemeente dan de gemeente waarin hun begeleidingsdienst valt. U antwoordde verder ook nog dat er in het licht van de afsprakennota Wonen-Welzijn al redelijk wat gesproken is met minister Vandeurzen en dat u enkele voorstellen op tafel hebt gelegd om meer garanties te verkrijgen om de instromende jongeren effectief te laten begeleiden.

Aangezien u verwees naar minister Vandeurzen, heb ik hem een schriftelijke vraag gesteld over dit onderwerp. Mijn verbazing was groot het volgende te moeten lezen: "Het verbaast ons wel in de situering van de vraag te lezen dat de begeleiding van de jongeren in de praktijk onvoldoende of zelfs onbestaande is. De erkennings- en subsidieregelgeving van Jongerenwelzijn legt voor de diensten voor begeleid zelfstandig wonen een minimumfrequentie van één begeleidingscontact per week op. Dit wordt met de introductie van het experimenteel modulair kader van Jongerenwelzijn nog verder gedifferentieerd naar intensiteit (variërend van minimaal 1 tot 3 uur per week). Noch uit de verslaggeving van de diensten, de verslaggeving van de verwijzende instantie en de rapporten van Zorginspectie blijkt dat diensten de minimale begeleidingsfrequentie niet halen." Minister, tegelijkertijd geven de VVH en ook uzelf in uw antwoord duidelijk aan dat er wel degelijk een probleem met de begeleiding van jongeren is.

Minister, u stelt dat begeleiding moeilijk te verzekeren is in sommige gevallen, terwijl minister Vandeurzen verbaasd is te moeten lezen in mijn inleiding – die trouwens uit exact dezelfde bewoordingen bestaat als de inleiding in mijn vraag aan u – dat de begeleiding van de jongeren in de praktijk onvoldoende of zelfs onbestaande is. Hoe verklaart u een dergelijk verschillend antwoord? Werd er in het kader van de samenwerking Wonen-Welzijn dan toch geen aandacht geschonken aan deze problematiek? Of hoe verklaart u dat minister Vandeurzen geen enkele weet heeft van onvoldoende of onbestaande begeleiding?

Hoe moeten wij de problematiek rond de voorrangsregel voor minderjarige jongeren, waaronder samenlevingsproblemen, tekort aan begeleiding en het gebrek aan adequate woonentiteiten, werkelijk evalueren? Is er nu een probleem of is er geen probleem op basis van begeleiding van minderjarige jongeren?

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, collega's, toen ik de vraag van collega De Waele las, dacht ik: dat heb ik kennelijk ook al eens meegemaakt, namelijk een discrepantie tussen antwoorden van in casu minister Vandeurzen en de minister van Wonen. Dat ging toen over de begeleiding van mensen met een psychische problematiek die worden toegeleid naar de sociale huisvestingsmaatschappijen en daar een sociale woning krijgen toebedeeld. Vaak valt nadien de begeleiding stil en dan blijkt dat de eigen sociale dienst van de sociale

huisvestingsmaatschappij niet opgewassen is tegen de problematiek die die mensen met zich meeslepen en meebrengen. Dat zorgt voor aardig wat bijkomende daaraan gerelateerde problematiek.

Minister, ik kijk echt uit naar het antwoord op deze vraag, want nadien heb ik over die kwestie niet al te veel duidelijkheid meer verkregen.

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Mevrouw Caroline Bastiaens: Voorzitter, minister, ik wil me graag bij deze vraag aansluiten. Op dit moment blijkt dat de sociale huisvestingsmaatschappijen de begeleiding van die jongeren als problematisch ervaren omdat uit de praktijk blijkt dat heel wat jongeren de begeleiding na zes maanden stopzetten en die niet verder wordt opgevolgd. Daarnaast zien we ook dat jongeren, zodra ze meerderjarig zijn, de begeleiding laten wegvallen. Dat stelt inderdaad heel wat samenlevingsproblemen op heel wat plekken.

Het is belangrijk dat we de voorrangsregels voor jongeren uit de bijzondere jeugdzorg inderdaad verder bediscussiëren tijdens de bespreking van het kaderbesluit om te kijken hoe we beter omgaan met die impact. In ieder geval is het heel duidelijk dat er voor de sociale huisvestingsmaatschappijen meer begeleiding nodig is om het woonsucces van bepaalde groepen bewoners – ik wil het ruimer bekijken dan alleen maar de minderjarigen – beter te kunnen garanderen.

Minister, hoe vindt u dat sociale huisvestingsmaatschappijen moeten omgaan met die begeleiding en het gebrek aan begeleiding? Hoe wilt u op dit moment die sociale huisvestingsmaatschappijen ondersteunen in het aanbieden van de noodzakelijke ondersteuning van die jongeren?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik denk dat mijn uitspraken niet noodzakelijk in tegenspraak zijn met die van minister Vandeurzen. In zijn antwoord benadrukt minister Vandeurzen immers ook dat er een eindigheid is aan de begeleiding van de jongeren. Wanneer men instroomt in de sociale huisvestingsmaatschappij, doet dat niet noodzakelijk meteen de begeleiding stopzetten. Er is geen oorzakelijk verband tussen het stopzetten en het instromen. Het is wel zo dat de begeleiding dan eindig is, in tegenstelling tot wanneer men in een welzijnsorganisatie wordt opgenomen.

Dat is precies mijn probleem. Op het moment dat een huisvestingsmaatschappij die jongeren versneld toeleidt naar die sociale woning, is die maatschappij niet verzekerd van die begeleiding. Het zou kunnen dat die begeleiding er is, het zou kunnen dat die er lang genoeg is, maar het zou ook kunnen dat ze te snel wegvalt. Men heeft vandaag geen zekerheid.

De oplossing die we naar voren schuiven, is de begeleidingsovereenkomst die wij koppelen aan de versnelde toewijzing. Ik ben bereid om een bepaald aandeel van de sociale woningen vrij te laten specifiek voor die doelgroep, om te zorgen dat groepen uit Welzijn snel en vlot kunnen doorstromen, ook naar die sociale huisvestingssector. Maar de absolute wedervraag van onze kant en de absolute voorwaarde is dat er een begeleidingsovereenkomst ligt waardoor de huisvestingsmaatschappij ook zeker is dat het individueel leven van de bewoner maar ook het samenleven van de bewoners onderling zo goed mogelijk zullen kunnen verlopen. Eigenlijk is dat een warme vertaling van 'voor wat, hoort wat'. Ik wil er gerust voor zorgen dat huisvestingsmaatschappijen vaker ja kunnen zeggen op de vragen uit de welzijnssector, maar in return vragen die huisvestingsmaatschappijen dan ook de zekerheid van de voldoende lange begeleiding via het afsluiten van een dergelijke begeleidingsovereenkomst. Ik zou ook het versneld toewijzen laten afhangen van het al dan niet bestaan van die overeenkomst. In die zin kunnen we alle zorgen verzoenen. Ik heb namelijk geen enkele klacht of ontevredenheid over de begeleiding die de diensten van

minister Vandeurzen aanbieden. Mijn probleem is dat wij niet zomaar geconfronteerd willen worden met die onvoorspelbare eindigheid. Dat is het probleem dat ik tracht op te vangen.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik heb u ook in januari gezegd dat ik tevreden ben met het antwoord en met uw intentie om te focussen op die begeleiding. Dat neemt niet weg dat wij toch een ambigue situatie voorgeschoteld krijgen. Minister Vandeurzen zegt wel duidelijk dat er noch uit verslaggeving noch uit rapporten een probleem van begeleiding gesignaleerd wordt, terwijl de VVH wel duidelijk in zijn artikel zegt dat de begeleiding van de jongeren onvoldoende of zelfs onbestaande is. Ik kan u wel volgen. Misschien moeten we het artikel van de VVH wat nuanceren. Misschien is die begeleiding in het begin wel goed maar, zoals u zegt, loopt ze misschien te vroeg af en moet er, wanneer de jongeren toch nog die begeleiding nodig hebben, verder op worden ingezet.

Ik heb in het antwoord van minister Vandeurzen kunnen lezen dat de politieke besprekingen bezig zijn. Het is geen sneer naar u, het is een opvolgingsvraag. Het was voor mij zeer onduidelijk om enerzijds uw antwoord te horen en in de opmerkingen van de VVH te lezen dat er duidelijk een probleem is, en anderzijds te lezen dat minister Vandeurzen zegt dat er geen probleem is.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, het stemt me zeer tevreden dat u stelt dat er plaats kan worden opgehouden voor specifieke doelgroepen en dat u dat expliciet koppelt aan de voorafgaande toezegging en overeenkomst van de andere zijde. Dat is een heel goede zaak.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de levensgevaarlijke gevolgen van het tekort aan financiële middelen van de sociale huisvestingsmaatschappijen - 1245 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Collega's, dit is een probleem van een andere orde, een kwaliteitsprobleem. Gisteren werd in de plenaire vergadering het Woonkwaliteitsdecreet goedgekeurd. Onlangs vernamen we via de media dat er een sociale woning van de sociale huisvestingsmaatschappij Vivendo instortte of op instorten stond. Daarna besloot Vivendo om zeventien andere sociale woningen uit voorzorg te stutten. Opmerkelijk is dat de bewoonster Vivendo al in december op de hoogte bracht, maar dat de huisvestingsmaatschappij oordeelde dat ze geen maatregelen moest nemen.

Het is niet de eerste keer dat Vivendo op een negatieve manier de pers haalt met problemen en met nodige reparaties in sociale huur- en koopwoningen. De maatschappij trok trouwens vorig jaar aan de alarmbel, omdat ze onvoldoende financiële middelen heeft om herstellingen en nieuwe bouwprojecten uit te voeren.

Minister, het voorbeeld van Vivendo is tekenend voor heel de sociale huisvestingssector. Er is onvoldoende geld om de nodige renovaties uit te voeren, waardoor de kwaliteit niet meer gewaarborgd kan worden. Een jaar geleden kondigde de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) een investeringsstop van renovaties aan voor het sociaal woningpatrimonium, maar u nuanceerde de problematiek. Enkele weken geleden deed zich hetzelfde ritueel voor: de Vereniging van Vlaamse Huisvestingsmaatschappijen (VVH) trekt aan de alarmbel en u nuanceert. Ik vind dat deze nuances niet op hun plaats zijn, want cijfers

en verslagen van diverse woonorganisaties tonen aan dat de verkrotting binnen de sociale huisvestingssector toeslaat. 50 procent van het sociale huurpatrimonium vertoont één of meerdere onvoldoendes op het gebied van kwaliteit. Die onvoldoendes gaan over ernstig risico op CO-vergiftiging, ernstig risico op elektrocutie- of brandgevaar en schimmelvorming. Nu kunnen we aan dit lijstje de stabiliteit van het gebouw of zelfs instortingsgevaar toevoegen.

U stelt dat de huisvestingsmaatschappijen zelf verantwoordelijk zijn voor het herhuisvesten van sociale huurders die in onbewoonbare woningen wonen. Het is voor de sociale huisvestingsmaatschappijen echter niet mogelijk om sociale huurders te herhuisvesten, want het aantal nieuw gebouwde sociale huurwoningen voldoet bijlange na niet om aan de grote vraag te voldoen. Het aantal kandidaat-huurders op de wachtlijst voor een sociale woning stijgt jaar na jaar en telt vandaag meer dan 91.000 personen.

Het sociaal woonbeleid zit met een structureel probleem, dat een daadkrachtig optreden noodzaakt. Volgens de LDD-fractie worden de middelen fout ingezet. In plaats van in te zetten op sociale koopwoningen, verkavelen en niet-residentiële verhuur, moet het sociaal woonbeleid zich uitsluitend focussen op zijn kerntaak, namelijk huisvesting aanbieden aan diegenen die het moeilijk hebben om de eindjes aan elkaar te knopen.

Minister, worden de bewoners van de betrokken woningen ondergebracht in hotels op kosten van de sociale huisvestingsmaatschappij? Kunnen deze bewoners bij prioriteit in aanmerking komen voor een andere woning, gezien het enorme aantal kandidaten op de wachtlijsten voor een sociale woning? Welke structurele maatregelen zult u nemen om de kwaliteitsproblematiek van de sociale huisvestingsmaatschappijen op te lossen?

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Voorzitter, minister, collega's, ik wil vanuit West-Vlaanderen ten zeerste ontkennen dat Vivendo een maatschappij is die niet werkt zoals ze zou moeten werken. U weet dat er door het Grond- en Pandendecreet heel veel is ingezet op bijkomende woningen. En inderdaad, het blijft een uitdaging voor de maatschappijen om enerzijds te voorzien in bijkomend aanbod en om anderzijds het bestaand patrimonium op orde te houden en te renoveren.

Ik kan u vertellen dat er wel voorstellen waren, ze waren nog niet afgerond. Ik geef toe – en ik denk dat dit in iedere maatschappij wel zo zal zijn – dat er woningen op de rand balanceren, met aan de ene kant het uitvoeren van noodzakelijk herstel en aan de andere kant de grote huisvestingsnood, waardoor men mensen in nood toch nog verder in de huizen laat wonen in afwachting van een eventuele verhuizing die zich heel dringend zou kunnen aandienen.

Zeggen dat Vivendo een maatschappij is die niet waakt over het patrimonium, dat wil ik ten zeerste ontkrachten. We weten allemaal dat er een grote renovatienood is op het vlak van het sociaal wonen, daar werd hier al meerdere keren op gewezen. Ik geef wel toe dat er in een vorige begrotingscontrole 100 miljoen euro extra werd vrijgemaakt, een bedrag dat vaststond in de projecten van Domus Flandria, om renovaties te kunnen doen. In mijn eigen maatschappij hebben we kunnen rekenen op bijkomende middelen.

Hier naar aanleiding van het geval van Vivendo zeggen dat het allemaal slechte maatschappijen zijn of maatschappijen die niet werken zoals ze moeten werken en de renovatienoden gebruiken om te zeggen dat sociale bouwmaatschappijen niet meer moeten werken zoals ze bezig zijn of functioneren om sociale huurders te huisvesten, is fout, ik wil de beweringen ten zeerste ontkrachten.

Minister, dit was waarschijnlijk een project met een aanvraag tot renovatie. Kunnen er nu extra middelen voor worden ingezet?

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Mevrouw Coppé, mijn excuses, maar ik heb hier een heel andere mening over. Vivendo is wel in gebreke gebleven. Wie louter inzet op nieuwbouw en het bestaand patrimonium systematisch verwaarloost terwijl het wel het beleid is van de minister om in te zetten op renovatie, draagt verantwoordelijkheid. Ik mag er niet aan denken dat het dak op het hoofd van het kind was terechtgekomen. De voorzitter van Vivendo verklaart zelf dat geweten was dat er een probleem was en dat de zaak eigenlijk drie maanden geleden al aangepakt had moeten zijn. Ik vind dat dit niet kan.

Minister, wat is de stand van zaken inzake sociale huisvestingsmaatschappijen en de audit? Er is een visitatiecommissie geweest, een auditcommissie. Ik zou graag de resultaten daarvan krijgen. Het kan niet zijn dat men met een vrijgeleide weggeraakt. Er is een voorzitter en een raad van bestuur in zo'n maatschappij. Ik heb u al vaak horen pleiten voor meer deskundigheid in die raden van bestuur. Nu zitten daar gewoon politieke afvaardigingen. Ze gaan er naartoe en het enige waarop wordt gefocust, is het bouwen van nieuwe sociale woningen, maar er is geen verantwoordelijkheid. Ik vind dat mensen die een dergelijke taak uitvoeren, moeten worden geresponsabiliseerd.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, minister, aansluitend bij wat mevrouw Van Volcem zegt, is het mij vooral te doen om de voorzitter. Hij zou er kennis van hebben gegeven dat hij iets wist, dat hij zaken vernomen had. Wat is de juridische afhandeling daarvan in toekomst? Ik neem aan dat die vanuit uw ministerie zal worden opgevolgd.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, dames en heren, ik geef u eerst even een aantal feiten, in de mate dat we die al kennen, die het ongeval wat kunnen verklaren. Ik heb natuurlijk meteen gevraagd om een onderzoek te doen naar de oorzaken. Uit de eerste gegevens – want ik blijf voorzichtig – die ik gisteren ontving, lijkt het eerder een probleem te zijn van een foute keuze van werken dan van het niet uitvoeren van werken. Ik leg dit even uit. Enkele jaren geleden zijn er werken uitgevoerd op het dak. De afgelopen veertig jaar werden die daken geregeld aangepast en telkens verzaamd. Blijkbaar zijn ze nu ook opnieuw verzaamd. Er is dus heel veel materiaal op de daken terechtgekomen: hellingsbeton, dakbedekking enzovoort. Al dat materiaal is te zwaar gebleken voor de draagkracht van de betonnen structuur. Het is dus niet zozeer zo dat men geen beschikking heeft over renovatiemiddelen, dit is wellicht een geval van ofwel een foute keuze van werken door de huisvestingsmaatschappij, een fout bestek, ofwel van een foute uitvoering van werken door de aannemer. Er moet nog verdere worden uitgezocht wat de oorzaak precies is.

Iets anders wil ik nog zeggen – en dat verontrust me enigszins. Blijkbaar is het zo dat de dame die het pand bewoont, aan de huisvestingsmaatschappij heeft laten weten dat het dak vervaarlijk kraakte. Het lijkt er niet op dat men op basis van die melding heeft gehandeld. Er zijn dus twee zaken die ik zelf wil laten onderzoeken. Ten eerste: hoe is dat kunnen gebeuren met dat dak? We moeten daaruit leren. Ligt het aan procedures die onvoldoende zijn uitgewerkt? Ligt het aan een foute toepassing van procedures? Ligt het aan een foute uitvoering van werken? Ik wil weten waar de verantwoordelijkheid ligt, zodat we daar lessen uit kunnen trekken.

Ten tweede: is het waar dat iemand heeft gemeld dat er een probleem leek te zijn met dat dak, en is daar wel of niet passend op gereageerd? Voor dat aspect laat ik Toezicht een onderzoek starten. Ik vind het voldoende belangrijk om dat even te bekijken. In principe zou de Visitatiecommissie in 2015 bij de huisvestingsmaatschappij langsgaan, maar een voorval zoals dit noopt ons er toch toe om sneller te gaan kijken wat er precies aan de hand is.

Wat is er wel onmiddellijk gebeurd? De daken van de andere zeventien woningen zijn gestut, omdat daar mogelijk eenzelfde gevaar dreigt. Men moet nu bekijken of die mensen eventueel moeten worden geherhuisvest wanneer die werken zullen plaatsvinden.

Er zullen inderdaad werken kunnen plaatsvinden, want men had ook dossiers ingediend voor renovatie. Op basis van de prioritering bij renovatiewerken, waartoe ik heb beslist, konden die werken nu ook gebeuren. We zullen met andere woorden bekijken of we die werken zodanig kunnen aanpassen dat ze op de best mogelijke wijze een antwoord kunnen bieden op de acute en vandaag bestaande nood. Dat renovatieproject is vorig jaar al opgestart, dus er zijn zeker gelden aanwezig om dat te doen.

U weet dat ik die renovatie ernstig tracht te nemen, enerzijds door een verdubbeling van budgetten en anderzijds door een prioriteitenlijst op te maken van de meer dringende dossiers. Veiligheid is natuurlijk allerdringendst eerst te nemen. Op dat vlak doet zich hier dus geen probleem voor. Deze woningen waren opgenomen op de lijst van dringend aan te pakken woningen, maar de oorzaak van het probleem zou hier liggen in een recente uitvoering van werken, die wellicht ongelukkig is aanbesteed of uitgevoerd. Ik spreek nog in de voorwaardelijke wijs, want dat is nog steeds voorwerp van verder onderzoek.

De SHM is inderdaad verantwoordelijk voor de herhuisvesting van de bewoners. Dat kan gebeuren op hotel, als dat nodig is, maar in deze concrete casus was er een nieuwbouwappartement vrij, waar men de bewoners onmiddellijk in kon herhuisvesten. Men heeft voor die oplossing gekozen, en dat is een goede oplossing.

Mensen die daar blijven wonen en bij wie het dak een tijdlang gestut moet worden, kunnen korting vragen op de huurprijs, vanwege de hinder die ze ondervinden doordat ze hun woning niet volledig of niet goed kunnen gebruiken. Maar ook voor hen zal moeten worden gezocht naar herhuisvesting, als zou blijken dat, om redenen van veiligheid of elementair comfort, dat nodig is tijdens de werkzaamheden.

Ik denk dat ik daarmee op de elementaire vragen en bezorgdheden van iedereen heb geantwoord, al erken ik dat een deel van die vragen pas beantwoord zullen kunnen worden na het volledige onderzoek dat ter plekke dient te gebeuren. Hier is er gelukkig geen schade toegebracht aan personen, maar voor hetzelfde geld had dit een andere afloop gekend, en over zulke zaken mogen wij niet licht gaan.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het stelt mij gerust dat u ook de noodzaak inziet en stelt dat dit geval niet voor herhaling vatbaar is en verder onderzocht moet worden.

Mevrouw Coppé, ik denk dat u met uw input probeert af te glijden van de essentie van deze vraag. Er is wel degelijk een probleem. Als u mijn vraagstelling goed bekeken hebt, zult u gezien hebben dat ik zelfs nog niet te veel met de vinger naar Vivendo wijs, maar het probleem probeer te omschrijven en te achterhalen. Ik wil weten hoe het opgelost zal worden. Het is juist dat Vivendo, volgens de gegevens die tot nu bekend zijn, in de fout is gegaan door niet te reageren op de meldingen van de huurder. Ik vind dat uw betoog politiek gekleurd en onverantwoord is.

Minister, ik ben zeer tevreden met het feit dat u de koe bij de hoorns vat en dat u een onderzoek instelt. Is dat onderzoek al gestart of moet het nog worden gestart?

Ik wil hier nog even de conclusie in de verf zetten dat het pijnpunt van deze discussie er misschien wel in ligt dat er binnen de sociale huisvestingsmaatschappijen over gewaakt moet worden dat er meer deskundigheid binnenkomt. Het zou kunnen dat door renovatiewerken de daken misschien te zwaar geworden zijn voor de constructie. In onze moderne maatschappij kan het toch niet dat een architect en een aannemer werken uitvoeren voor zaken die uiteindelijk niet mogelijk zouden zijn?

Als de sociale huisvestingsmaatschappij renovatiewerken wil uitvoeren, moeten die toch gesubsidieerd worden, en dus komen die toch op een lijst om in aanmerking te komen voor subsidies? Ik veronderstel dat het de VMSW is die de subsidies uiteindelijk al dan niet

toekent. Dan krijgt de VMSW die dossiers toch ook onder ogen? Is er dan niemand die nagaat of dergelijke renovatiewerken wel op hun plaats zijn en of de oude gebouwen wel voldoende draagkracht hebben voor bepaalde renovatiewerken? Ik wil dat weten, omdat ik in de discussie niet alleen de uitvoerder en de bestuurders van een sociale huisvestingsmaatschappij wil betrekken, maar ook de VMSW, die wat meer een oogje in het zeil moet houden.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Het technisch onderzoek is onmiddellijk gestart toen ik van het ongeval in kennis werd gesteld. Het onderzoek door Toezicht zal eerstdaags starten. Ik wist op de dag van het ongeval overigens nog niet dat de bewoonster vooraf zelf al had gemeld dat er een probleem bleek te zijn met dat dak. Dat is een belangrijk nieuw element, waaruit een belangrijke mate van onachtzaamheid zou kunnen blijken bij de SHM. Ik weet nog niet of dat zo is, maar ik wil het wel laten onderzoeken. Aangezien ik dat pas heel recent wist, is dat onderzoek nog niet gebeurd. Ik heb aan mijn medewerkers meteen gevraagd om de volledige procedure te checken. Er is een hele keten aan mogelijke verantwoordelijkheden.

We moeten ook kijken naar wat we kunnen leren uit wat er fout is gelopen. Er is inderdaad een huisvestingsmaatschappij die een bestek opmaakt. De VMSW keurt het goed en trekt vanaf nu geld uit op basis van een zekere hoogdringendheid, er is een aannemer die de werken uitvoert en de maatschappij die de werken oplevert.

Op verschillende momenten ligt er een bepaalde verantwoordelijkheid bij een bepaalde speler. Ik wil weten waar het fout is gegaan, maar tegelijk wil ik weten of de procedure op de vlakken waar het niet fout is gegaan, wel voldoende veiligheidsmaatregelen inbouwt om te vermijden dat het fout zou kunnen gaan. Die volledige analyse wil ik kort na het paasreces ontvangen. Ik zal u die dan met plezier overmaken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■